

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 538/2012-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. októbra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť RNDr. M. H., PhD., M. H. a P. H., všetci bytom R., zastúpených advokátkou JUDr. J. C., Ž., vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a namietaného porušenia čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky a práv M. H. a P. H. podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 16 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2011 a jeho uznesením z 26. marca 2012 a postupom Krajského súdu v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 93/2012 a jeho uznesením zo 6. júna 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť RNDr. M. H., PhD., M. H. a P. H. o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2012 doručená sťažnosť RNDr. M. H., PhD. (ďalej len „sťažovateľka 1“), M. H. (ďalej len „sťažovateľ 2“) a P. H. (ďalej len „sťažovateľka 3“, spolu ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou JUDr. J. C., Ž., ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a porušenie čl. 141 ústavy a práv M. H. a P. H. podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 16 Dohovoru o ochrane práv dieťaťa postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2011 a jeho uznesením z 26. marca 2012 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) a postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 93/2012 a jeho uznesením zo 6. júna 2012 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva:

«Dňa 26. 03. 2012 Okresný súd v Žiline vydal uznesenie č. k. 21 Em 2/2011-366, ktorým bolo nariadené odňatie maloletých detí M. a P. H... sťažovateľke v rade 1/... s tým, že deti budú dňa 28. 03 2012 o 16.00 hod. odovzdané otcovi...»

Proti citovanému uzneseniu podala sťažovateľka v rade 1/... ktorým namietala jeho nezákonnosť, predčasnosť, neopodstatnenosť a nedostatočné zistenie skutkového stavu a preto navrhovala napadnuté rozhodnutie prvostupňového súdu zrušiť. Protiprávnosť napadnutého uznesenia je daná predovšetkým v tom, že súd nedostatočne, nie nestranne a predovšetkým neobjektívne zistil skutkový stav v tejto veci, a následne, keď na nedostatočne, len na základe tvrdení otca ustálený skutkový stav, aplikoval zákon o rodine a občiansky súdny poriadok ohľadne výkonu rozhodnutia, prijal súd v napadnutom rozhodnutí nesprávne právne závery až s následkom nesprávneho procesného postupu.

Sťažovateľka v odvolaní poukázala na to, že ako matka dobrovoľne plní súdne rozhodnutie, v rozsahu, akom to dovoľujú reakcie a správanie samotných detí. Aj keď deti

vždy pripravuje na stretnutie v zmysle predbežne vykonateľného rozsudku, deti, aj napriek príprave zo strany matky, odmietajú ísť na stretnutie s otcom bez nej. Jediný problém v stretávaní je ten, že otec nemá záujem rešpektovať vôľu detí a odmieta si ich prevziať za prítomnosti matky, keď nechcú ísť bez nej. O tomto nielen súd vo vykonávacom konaní, ale aj orgán ochrany práv detí – kolízneho opatrovníka matka informovala, avšak na túto faktickú vec súd pri svojom rozhodovaní nijako neprihliadal a ani sa s ňou nijako nevysporiadal; práve naopak, súd prvého stupňa povýšil opakované množstvo, v podstate obsahovo rovnakých oznámení otca na tvrdené porušovanie vykonateľného súdneho rozhodnutia zo strany matky nad aktuálny a skutočný skutkový stav a nijako sa nevysporiadal s oznámenými skutočnosťami. Fakt však je, že to, čo sa odohráva bezprostredne v situácii, keď si otec príde po deti, je reakcia samotných, neplnoletých detí na neadekvátne správanie zo strany ich otca: súd sa nijako nevysporiadal s tým, že do dnešného dňa nebolo právoplatne skončené trestné konanie, vedené proti otcovi vo veci podozrenia zo sexuálneho zneužívania a týrania blízkej a zverenej osoby /poškodenými sú matka a mal. dcéra/. Sťažovateľka v rade 1/ teda v odvolaní apelovala na to, že napadnuté rozhodnutie nemá absolútnu oporu v skutkovom stave, pretože nie matka bráni v uskutočnení stretnutia otca s deťmi, ale deti nechcú ísť s ním z domu samé, čo dávajú jasne najavo a je na to mnoho svedkov. Zo zápisnice zo dňa 28. 3. 2012 (príloha) vyplýva, že z jej strany dochádza k plneniu rozhodnutia súdu, ona sama vyvinula aktivity, aby deti boli odovzdané otcovi, avšak deti aj napriek vyše 20 minútovému prehováraníu zo strany jej ako matky, kolíznej opatrovníčky a vyššej súdnej úradníčky, odmietli ísť dobrovoľne s otcom. K odovzdaniu detí otcovi teda napokon nedošlo, nakoľko kolízna opatrovníčka a vyššia súdna úradníčka deti nechceli brať násilím.

Sťažovateľka v rade 1/ apelovala smerom k súdu pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia na to, aby názor a prejavenú vôľu maloletých detí (sťažovateľa v rade 2/ a v rade 3/) súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil, pretože deti majú nárok na to, aby bola ich vôľa braná do úvahy v každej záležitosti alebo postupe, ktoré sa ich týkajú.

Sťažovateľka v rade 1/ jasne uvádzala, že má pre deti veci vždy pripravené, navyše deti pripravuje na stretnutie ich otcom aj po psychickej stránke a nielen bezprostredne pred termínom stretnutia, ale aj v priebehu celého výchovného procesu a doby, keď sú deti výlučne s matkou. Sťažovateľka tiež v odvolaní apelovala na to, že i deti majú priznané

ľudské práva a slobody, štát musí rešpektovať aj ich prejav vôle a nie vyvyšovať súdne rozhodnutie, vydané i za takého skutkového stavu, že sa preveruje podozrenie zo spáchania trestných činov vyššie uvedených.

Zo strany sťažovateľky v rade 1/ ako matky teda dochádza k dobrovoľnému plneniu súdneho rozhodnutia v tom rozsahu, aký môže ona urobiť, to deti sa bránia výkonu tohto rozhodnutia a ona nemôže ako ich matka zasahovať do ich práv, ktoré im zaručuje tak Ústava SR ako i ratifikované medzinárodne dohovory, ktorými je Slovenská republika viazaná. Sťažovateľka má pedagogické vzdelanie, použila všetky dostupné metódy ako deti presvedčiť, aby sa podrobili súdnemu rozhodnutiu, avšak oni neustále odmietajú kontakt s otcom bez jej prítomnosti.

Súd v napadnutom rozhodnutí nezohľadnil pri svojom rozhodovaní to, že sťažovateľka súdu i kolíznemu opatrovníkovi opakovane oznamovala, že vždy keď jej otec detí dovoľí byť pri jeho stretnutí s deťmi, stretnutie prebehne, tak ako si to vyžadujú deti. Uvedené jednoznačne preukazuje skutočnosť, že z jej strany dochádza k dobrovoľnému plneniu súdneho rozhodnutia dané predbežne vykonateľným rozsudkom súdu, ale je tu iný dôvod, pre ktorý nemožno rozhodnutie vykonať v plnom rozsahu.

Tvrdenia otca o manipulácii detí zo strany matky detí sú nepravdivé. Ona deti motivuje na stretnutie s otcom... navštívila s deťmi aj detskú psychologičku... Ona však doporučila zvážiť úpravu styku formou znaleckého dokazovania. Správa z tohto vyšetrenia je súčasťou súdneho spisu (príloha k podaniu zo dňa 6. 3. 2012.)

To, že deti chcú ísť s otcom iba za prítomnosti matky vyjadrili deti pred samotným otcom, napriek tomu otec detí účelovo inicializoval vykonávacie konanie, ktoré je zjavne v rozpore s právom chránenými záujmami, s ústavnými právami sťažovateľov ako občanov tohto štátu..

Vo vykonávacom konaní 21 Em 2/2011 došlo k viacerým procesným a následne aj skutkovým pochybeniam súdu. Postupom prvostupňového a odvolacieho súdu došlo predovšetkým k porušeniu záväzného právneho predpisu a to vykonávacej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 474/2011 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej iba „vykonávacia vyhláška“), ktorá nadobudla účinnosť dňom 1. 1. 2012.

Poukazujem Ústavnému súdu na porušenie ustanovenia § 4 vykonávacej vyhlášky, podľa ktorého bol súd povinný zistiť informácie o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu a rovnako bol súd povinný preveriť dôvody nepodrobenia sa rozhodnutiu...

Prvostupňový ako aj odvolací súd..., nepovažovali za nutné skúmať dôvody nepodrobenia sa rozhodnutiu v zmysle ustanovenia § 4 vykonávacej vyhlášky a záver, že sa matka odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo neplní súdom schválenú dohodu o výchove mal. detí oba súdy opreli hlavne o nepravdivé, nijako súdom neoverené tvrdenia otca.

Súdy v napadnutých rozhodnutiach pri svojom rozhodovaní nebrali do úvahy skutočnosť, ktorá bola preukázaná aj Zápisnicou zo dňa 28. 3. 2012, že matka detí mala veci pre deti pripravené, chcela ich odovzdať v zmysle rozhodnutia súdu, ale deti odmietli ísť a zo zápisnice z 28. 3. 2012 ďalej jednoznačne vyplýva, že sa nekonštatuje bezvýslednosť opatrení v konaní smerujúcich k výkonu rozhodnutia, pretože i štátne orgány musia rešpektovať vôľu detí a konštatuje sa, že nemohli násilím deti odňať.

Oba súdy nemali riadne preukázanú skutočnosť, že konkrétna osoba – matka detí odmieta sa podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo neplní súdom schválenú dohodu o výchove mal. detí a aj napriek tomu súd nariadil výkon rozhodnutia súdu. To či k stretnutiu detí s otcom dôjde, nezáleží striktne iba na matke detí, tak ako to predpokladá súd, ale aj na súčinnosti samotného otca detí a hlavne na vôli detí.

Nezákonnosť súdneho konania o výkon predbežne vykonateľného rozsudku súdu zo dňa 7. 9. 2011, vedeného na Okresnom súde v Žiline pod č. k. 21 Em 2/2011, je daná i nezákonným prevedením výkonu rozhodnutia súdu, ktoré bolo nariadené odňatím detí. Táto nezákonnosť spočíva hlavne v tom, že súd nezabezpečil zaznamenávanie priebehu odňatia dieťaťa pomocou technických zariadení a prostriedkov určených na zaznamenávanie zvuku a obrazu, čím postupoval v rozpore s ustanovením § 14 vykonávacej vyhlášky...

V konaní 21 Em 2/2011 nebol zisťovaný názor dieťaťa ako účastníka konania ani prostredníctvom kolízneho opatrovníka. Síce kolízny opatrovník zasielal správu z pohovoru s matkou, avšak z tejto správy jasne vyplýva, že nebol súdom poverený k zisteniu názoru dieťaťa. Toto jasne preukazuje aj správa ÚPSVaR zo dňa 11. 1. 2012 pod sp. zn. 13 P 62/2009, keď bol ostatný raz kolízny opatrovník vyzvaný súdom, aby prešetril

pomery v rodine ku konaniu pod sp. zn. 13 P 62/2009 k Návrhu na nariadenie predbežného opatrenia zo strany matky zo dňa 27. 12. 2011 a kolízny opatrovník opätovne doporučil pedopsychologické vyšetrenie detí za účelom zistenia názoru detí...

Sťažovateľka v rade 1/... namieta... vecnú nesprávnosť titulu výkonu rozhodnutia súdu. Matka tým, že namietala i nedostatočne zistený skutkový stav veci a nehájanie záujmov maloletých detí a nezohľadnenie skutočných reakcií detí, poukázala i na nesprávne právne posúdenie v konaní o výkon rozhodnutia súdu, nakoľko tieto právom chránené záujmy, predovšetkým maloletých detí ako zároveň sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ musia byť zohľadnené a zachované aj pri výkone rozhodnutia súdu.

Je preto v rozpore s právami sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ ako mal. detí, keď súd neprihliadal na námietky sťažovateľky v rade 1/ ako matky, spočívajúce v tom, že deti za každých okolností prejavili a prejavujú jednoznačne názor nestýkať sa s otcom bez prítomnosti matky a súd pri svojom postupe názor detí v tomto konaní vôbec nezisťoval.

Prvostupňový ako aj odvolací súd opiera svoje závery o tzv. všeobecne známe skutočnosti, že mal. deti vo veku 4 a 6 rokov sú ovplyvniteľné prostredím, v ktorom žijú, osobami, ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú ich vývoj a výchovu a ďalej o nepodložené dohady, kde súd predpokladá iba bezprostrednú prípravu detí na stretnutie s otcom pred stretnutím, aj napriek tomu, že matka detí uvádzala i vo svojom odvolaní, že ona deti na stretnutie s otcom bez jej prítomnosti pripravuje počas celého výchovného procesu.

Matka detí navrhovala doplniť dokazovanie pedopsychologickým znaleckým dokazovaním, ktoré by preukázalo, že maloleté deti M. a P. H. sa skutočne odmietajú dobrovoľne podriaďiť výkonu súdneho rozhodnutia aj napriek jej príprave, t. j. konanie matky nijako nesťažuje výkon rozhodnutia súdu a z jej strany dochádza k dobrovoľnému plneniu predmetného súdneho rozhodnutia.»

Sťažovateľka 1 uvádza, že „...nezisťovanie názoru dieťaťa v konaní, ktoré sa ho dotýka je nezákonné a protiústavné, t. j. v konaní 21 Em 2/2011 zaslaním výzvy a odňatím detí bez predošlého zistenia názoru detí ako účastníkov konania došlo k nezákonnému postupu zo strany súdu v Žiline a boli porušené právom chránené najlepšie záujmy maloletých detí...

Ako sťažovatelia sa domnievame, že v konečnom dôsledku napadnutými rozhodnutiami bolo priznané druhému účastníkovi dotknutých súdnych konaní /tzn. otcovi/ lepšie postavenie ako sťažovateľom, s cieľom systematicky likvidovať možnosť domôcť sa spravodlivého a riadneho súdneho konania a tým im nepriznať rovnaké postavenie...

Odvolaací súd vo svojom potvrdzujúcom rozhodnutí na vyššie uvádzané odvolacie dôvody sťažovateľky nijako neprihliadol, rozhodol o odvolaní bez nariadenia pojednávania, a teda Krajský súd v Žiline v napadnutom potvrdzujúcom unesení sa nijako nevysporiadal s odvolaním sťažovateľky...

Preto matka v odvolaní opakovane poukázala i na čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a vzhľadom na to, že dieťa má právo vyjadriť svoj názor v každom konaní, ktoré sa ho týka, považovala matka momentálny výkon rozhodnutia súdu za akt, ktorým sa koná v rozpore so základnými ústavnými právami a právom chránenými záujmami maloletých detí.

Vek detí, silná citová väzba detí na sťažovateľku ako matku, prežitie udalosti v minulosti, ktoré sú predmetom trestného konania... objektívne neumožňujú, aby matka nútila deti ísť s otcom bez nej, keď to odmietajú...

Sťažovatelia v rade 2/ a v rade 3/ namietajú nezákonný postup súdu v konaní 21 Em 2/2011 spočívajúci v tom, že súd relevantne nezisťoval ich názor a následne ani nebral do úvahy ich vôľu stretávať sa s otcom za prítomnosti matky, čím sú im ubierané práva, ktoré im zaručuje Dohovor o právach dieťaťa.

Odvolaací súd ďalej chybné posúdil, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko skutkový stav veci bol uzavretý iba na základe otcových tvrdení a predložené a navrhované dôkazy neboli vyhodnotené a ani sa k nim či okresný súd, alebo odvolací súd nevyjadril a sťažovateľom bolo toto právo odoprené.

V napadnutých rozhodnutiach nie je dostatočne preukázaná skutočnosť, že sa konkrétna osoba odmieta podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo neplní súdom schválenú dohodu o výchove maloletých detí a tým nie je odôvodnený postup súdu v zmysle § 273 ods. 4. Vzhľadom na nevykonané dokazovanie súdy dospeli k záveru, že sťažovateľka pokračuje v odmietavom postoji k uskutočňovaniu stretnutia otca s maloletými deťmi iba na základe nepravdivých tvrdení otca, s ktorými sa súdy bez vykonaného dokazovania a preverenia pravdivosti jeho tvrdení jednoducho stotožnili. Napadnuté rozhodnutie

krajského súdu a rovnako aj rozhodnutie okresného súdu, v ktorom sa tento nevysporiadal so všetkými uvedenými skutočnosťami týmto porušil právo na riadne odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, toto právo je súčasťou práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru.“

Sťažovatelia navrhli, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

1. „Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na spravodlivé súdne konanie, upravené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

2. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na rovnaké postavenie účastníkov súdneho konania, upravené v čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky postupom a rozhodnutím Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06.06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26.03.2012 bolo porušené.

3. Právo sťažovateľov v rade 1/, v rade 2/ a v rade 3/ na nestranný a nezávislý súd, upravené v čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky, postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

4. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ na zohľadnenie záujmu dieťaťa pri činnosti súdu podľa čl. 3 ods. 1 a právo na ochranu a starostlivosť nevyhnutnú pre blaho dieťaťa podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

5. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ formulovať vlastné názory a byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

6. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ formulovať vlastné názory a byť vypočutý v súdnom konaní podľa čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom

a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

7. Právo sťažovateľov v rade 2/ a v rade 3/ na zákonnú ochranu proti svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života podľa čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa postupom a rozhodnutiami Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 a Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 bolo porušené.

8. Rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp. zn. 20 CoE 93/2012 z 06. 06. 2012 v spojení s rozhodnutím Okresného súdu v Žiline sp. zn. 21 Em 2/2011-366 z 26. 03. 2012 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

9. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť sťažovateľke náhradu trov konania vo výške 269,58 Eur za dva právne úkony a režijný paušál (jeden právny úkon = 127,16 Eur + 7,63 Eur režijný paušál = 134,79 Eur x 2 úkony = 269,58 Eur), na účet právneho zástupcu... všetko v lehote do 15 dní odo dňa vydania nálezu, nadväzne na § 11 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.“

II.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predpisov každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať rozhodnutie všeobecného súdu v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlniteľné a neudržateľné, a zároveň by mali

za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

Sťažovatelia namietajú porušenie svojich základných a iných práv uznesením okresného súdu, ktorým bol nariadený výkon rozhodnutia odňatím sťažovateľa 2 a sťažovateľky 3 sťažovateľke 1 a ich odovzdanie otcovi, a postupom krajského súdu a jeho uznesením, ktorým bolo potvrdené uznesenie okresného súdu.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a práv podľa čl. 3 ods. 1 a 2 a čl. 12 ods. 1 a 2 Dohovoru o právach dieťaťa postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 21 Em 2/2011 a jeho uznesením z 26. marca 2012

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

V danom prípade boli sťažovatelia oprávnení podať proti uzneseniu okresného súdu odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd. Z toho vyplýva, že sťažovatelia mali k dispozícii účinný právny prostriedok na ochranu svojich práv, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľov v časti namietajúcej porušenie ich základných práv uznesením okresného súdu a jeho postupom z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 20 CoE 93/2012 a jeho uznesením zo 6. júna 2012

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sú si všetci účastníci v konaní rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02) do obsahu základného práva na súdnu ochranu, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj

právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je taktiež právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (III. ÚS 78/07, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04).

Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07). Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (napr. II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú. Článok 6 ods. 1 dohovoru však nemožno chápať tak, že vyžaduje podrobnú odpoveď na každý argument, pričom odvolací súd sa pri zamietnutí odvolania môže obmedziť na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (García Ruiz proti Španielsku z 21. januára 1999).

Porušenie základných a iných práv uznesením krajského súdu vidia sťažovatelia v tom, že

- krajský súd sa nevysporiadal s odvolacími námietkami sťažovateľky 1,
- postupom okresného súdu aj krajského súdu došlo k porušeniu vykonávacej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 474/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí podľa Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „vyhláška č. 474/2012 Z. z.“),
- súdy pri rozhodovaní neprihliadali na záujem detí a nebol zisťovaný ich názor.

a) K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru

Krajský súd ako súd odvolací napadnuté uznesenie okresného súdu bez nariadenia pojednávania potvrdil podľa § 219 ods. 1 a 2 Občianskeho súdneho poriadku.

Sťažovateľka 1 v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu namietala, že uznesenie okresného súdu je v príkrom rozpore s najlepšimi záujmami maloletých detí, že okresný súd neobjektívne zistil skutkový stav a že z jej strany dochádza k plneniu rozhodnutia súdu, avšak deti odmietajú s otcom ísť dobrovoľne.

Krajský súd v relevantnej časti uznesenia uviedol: „Rozhodnutie okresného súdu je vecne správne.

Súd je v konaní o výkone rozhodnutia o výchove mal. detí (§ 272 a nasl. O. s. p.) oprávnený skúmať titul výkonu rozhodnutia len z tých hľadísk, či je právoplatný a vykonateľný. Taktiež musí byť preukázaná skutočnosť, že konkrétna osoba odmieta sa podrobiť súdnemu rozhodnutiu alebo neplní súdom schválenú dohodu o výchove mal. detí alebo úprave styku s nimi.

V preskúmanom rozhodnutí titulom na nariadenie výkonu rozhodnutia bol rozsudok Okresného súdu v Žiline č. 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011, ktorý nadobudol vykonateľnosť 12. 09. 2011. V tomto rozhodnutí, tak ako konštatoval prvostupňový súd, bola presne uložená povinnosť matky pripraviť dieťa na styk s otcom a určené dni a hodiny,

v ktorých je oprávnený sa otec maloletých detí s oboma deťmi, bez prítomnosti matky, stretávať.

Ako vyplýva z obsahu napadnutého rozsudku a spisu otec podaním zo dňa 08. 09. 2011 žiadal o výkon rozhodnutia práve na základe predbežne vykonateľného rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 13 P 62/2009 zo dna 07. 09 2011, vykonateľného dňa 12. 09. 2011, čo v konaní bolo nesporné.

Z predmetného rozhodnutia bolo jednoznačne preukázané, že titul výkonu rozhodnutia rozsudok Okresného súdu Žilina č. k. 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011 je predbežne vykonateľný, tak ako vo výrokovvej časti okresný súd v tomto rozsudku vyslovil.

V konaní o výkon rozhodnutia sa neskúma vecná správnosť titulu výkonu rozhodnutia, ako to požadovala odvolateľka v dôvodoch svojho odvolania, keď tvrdila, že okresný súd nedostatočne zistil skutkový stav veci, že nehájil záujmy maloletých detí, neprihliadal na ich skutočný postoj k otcovi a nezohľadnil ani ich reakcie, ktoré vyjadrili pri styku s otcom pred kolíznym opatrovníkom a vyššou súdnou úradníčkou.

Tieto námietky odvolateľky smerujú k preskúmaniu veci samej a boli predmetom konania, ktorého výsledkom bolo práve vyhlásenie samotného titulu výkonu rozhodnutia (rozsudku Okresného súdu Žilina 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011). Preto v konaní o výkon rozhodnutia súd nemohol prihliadať na námietky odvolateľky spočívajúce v tom, že deti prejavili jednoznačne názor nestýkať sa s otcom bez prítomnosti matky, čo vyjadrili aj pred kolíznou opatrovníčkou a vyššou súdnou úradníčkou, námietky odvolateľky, že napadnuté rozhodnutie je v príkrom rozpore s najlepšimi záujmami maloletých detí a bolo vydané bez riadne zisteného skutkového stavu veci, že je tu potreba aj zväziť úpravu formou styku znaleckého dokazovania, samotný postoj otca maloletých detí je účelový v snahe vystavovať deti stresovým situáciám, pretože tieto námietky smerujúce k preskúmaniu veci samej boli predmetom konania, ktorého výsledkom bolo vyhlásenie samotného titulu výkonu rozhodnutia. Preto v konaní o výkon rozhodnutia súd nemohol prihliadnuť na námietky odvolateľky. Všetky odvolateľkou namietané skutočnosti sa posudzovali v základnom konaní o úprave styku maloletých detí s rodičmi, ktoré je titulom výkonu rozhodnutia a nemôže byť predmetom prieskumu v konaní o výkone rozhodnutia.

Skutočnosťou, ktorou bolo potrebné v konaní o výkon rozhodnutia rozsudku Okresného súdu Žilina 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011 sa zaoberať, okrem preskúmania

vykonateľnosti titulu výkonu rozhodnutia (predmetný rozsudok nadobudol vykonateľnosť dňa 12. 09. 2011, rozsudok bol predbežne vykonateľný), bolo, či skutočne dochádza k odmietaniu, podrobeniu sa súdnemu rozhodnutiu alebo k neplneniu tohto súdneho rozhodnutia zo strany matky maloletých, ktorá podľa tohto titulu rozhodnutia má povinnosť maloleté deti pripraviť na stretnutie s otcom a tieto mu odovzdať v mieste svojho bydliska, pričom tejto jej povinnosti korešponduje oprávnenie otca stretávať sa s mal. deťmi –M. a P., v nepárnom týždni v pondelok, v stredu, v piatok, v sobotu a v nedeľu a v párnom týždni v utorok, v stredu a vo štvrtok, a to počas pracovných dní vždy od 16.00 hod. do 18.00 hod...

Ako vyplýva z titulu výkonu rozhodnutia, súd uložil matke mal. detí povinnosť na stretnutie s otcom deti pripraviť a odovzdať ich do starostlivosti otca v mieste svojho bydliska v určený čas. Z obsahu spisu súd zistil, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia Okresný súd Žilina výzvou zo dňa 01. 02. 2012, ktorá bola matke maloletých doručená 02. 03. 2012, vyzval matku na výkon rozhodnutia a na rešpektovanie titulu výkonu rozhodnutia – rozsudku Okresného súdu Žilina 13 P 62/2009 zo dňa 07. 09. 2011, ktorý je vykonateľný dňa 12. 09. 2011 (viď č. l. 304 a 305 spisu). Matka poukazovala na obsah zápisnice o výkone rozhodnutia spísanej dňa 28. 03. 2012 v Rosine o 16.00 hod., za prítomnosti vyššej súdnej úradníčky Okresného súdu Žilina a kolízneho opatrovníka. Z obsahu tejto zápisnice súd zistil, že za prítomnosti uvedených osôb sa malo realizovať odovzdanie mal. detí od matky k otcovi. Z obsahu zápisnice súd zistil, že otec sa dostavil o 16.00 hod. k matke mal. detí, ktoré odmietli s otcom odísť, napriek tomu, že matka ich presviedčala a mala aj pripravené autosedačky. V zápisnici je konštatované, že vzhľadom na postoj detí nedošlo k ich odovzdaniu otcovi.

V predmetnej veci titulom pre nariadenie výkonu rozhodnutia je rozsudok súdu, ktorý upravuje styk otca s mal. deťmi vo veku 4 a 6 rokov. Je všeobecne známou skutočnosťou, že mal. deti v tomto veku sú ovplyvniteľné prostredím, v ktorom žijú, osobami, s ktorými sa v prevažnej miere stýkajú a ktoré zásadným spôsobom ovplyvňujú ich vývoj a výchovu. Jednoznačne z obsahu spisu bolo preukázané, že mal. deti H. vo veku 4 a 6 rokov žijú s matkou a nedochádza k pravidelnému styku s otcom. Práve preto otec požadoval nariadenie výkonu rozhodnutia, aby bolo realizované jeho právo na styk s mal. deťmi a aby sa aj on mohol podieľať na výchove svojich mal. detí.

Z tohto hľadiska súd neakceptoval tvrdenie matky maloletých, že mal. deti vyjadrili jednorazový postoj k otcovi a odmietajú s nim bez prítomnosti matky byť a stretávať sa s nim. Podľa názoru odvolacieho súdu, tak ako v odôvodnení uviedol Okresný súd Žilina, je povinnosťou matky pripraviť dostatočne deti na styk s otcom. Táto príprava, podľa názoru odvolacieho súdu, nespočíva iba v komunikácii, ktorá nastala bezprostredne pred termínom, v ktorom má k stretnutiu otca s maloletými deťmi dôjsť, ale musí tomuto faktickému stretnutiu predchádzať aj určitá príprava maloletých detí, aj výchovné pôsobenie matky na maloleté deti, nielen v bezprostrednom časovom úseku pred stretnutím otca s nimi, ale aj v priebehu celého východného procesu a doby, keď deti sa u matky nachádzajú.

Súd poukazuje, že podľa vykonateľného titulu otec detí je oprávnený stretávať sa s deťmi bez prítomnosti matky, teda je povinnosťou matky detí pripraviť ich na stretnutie tak, aby bolo toto oprávnenie otca rešpektované, či už zo strany matky detí, alebo zo strany samotných detí. Tvrdenie, že samotné deti odmietajú stretnutia s otcom a že matka nemá dosah na svoje deti, nemôže im prikázať, aby sa tohto stretnutia bez jej prítomnosti zúčastnili a nevie ich ani k takémuto konaniu a postojú prinútiť, je právne irelevantné. Matka na základe svojich rodičovských práv a povinností je oprávnená, ale aj povinná prijať také výchovné opatrenie, aby k stretnutiu otca s maloletými deťmi bez jej prítomnosti došlo, bez ohľadu na to, aké sú jej subjektívne pocity alebo subjektívne pocity maloletých detí. Súd len zdôrazňuje, že deti sú vo veku 4 a 6 rokov, preto tento vek predpokladá aktívnu účasť matky na ich výchove a na ovplyvňovaní ich reakcii, v danom prípade je potrebné ovplyvniť ich reakcie spôsobom, aby boli psychicky pripravené na stretnutie otca bez prítomnosti matky, a to nielen bezprostredným pôsobením matky v krátkom časovom horizonte pred konkrétnym stykom otca s deťmi, ale aj výchovným pôsobením hlavne v čase, keď sú výlučne s matkou.

Skutočnosť, že nedochádza k dobrovoľnému podrobeniu sa matky titulom výkonu rozhodnutia bola prvostupňovým súdom riadne preukázaná, preto bolo povinnosťou prvostupňového súdu vzhľadom na § 272 a nasl. O. s. p. nariadiť výkon rozhodnutia na základe vykonateľného titulu výkonu rozhodnutia. Súd dospel k záveru, že pred nariadením výkonu rozhodnutia podľa § 272 ods. 1, 4 O. s. p. bola doručená povinnej výzvy k dobrovoľnému plneniu si svojich povinností, vrátane poučení o možnosti neplnenia výzvy

súdu a taktiež súd v súčinnosti s príslušným orgánom sociálno-právnej ochrany detí a sociálnej kurately musel zabezpečiť výkon odňatia dieťaťa tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdať ho tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s dieťaťom po obmedzený čas. Preto neprichádza o úvahy postup zvažovania účelnosti nariadeného výkonu rozhodnutia súdom ako to žiadala odvolateľka – matka detí. Jedná sa o návrhové konanie a ak sú zistené zákonné podmienky na postup podľa § 272 a nasl., O. s. p. je súd povinný takto postupovať.“

Ako je z citovaného uznesenia krajského súdu zrejmé, tento sa vysporiadal so všetkými relevantnými námietkami sťažovateľky 1 obsiahnutými v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu.

Ústavný súd sa nestotožňuje s tvrdením sťažovateľov, že súdy nezistili informácie o dôvodoch nepodrobenia sa rozhodnutiu v zmysle § 4 vykonávacej vyhlášky č. 474/2012 Z. z. Dôvodom nepodrobenia sa výkonu rozhodnutia je podľa sťažovateľky 1 skutočnosť, že deti odmietajú s otcom ísť. Toto skonštatoval aj krajský súd v citovanom uznesení, avšak tento dôvod nepodrobenia sa výkonu rozhodnutia neakceptoval a svoj názor ústavne súladným spôsobom odôvodnil.

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov. Podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Ústavný súd nie je súdom vyššej inštalácie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. V zásade preto nie je oprávnený posudzovať správnosť skutkových a právnych názorov všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov v konkrétnom prípade viedli k rozhodnutiu (obdobne napr. III. ÚS 78/07, IV. ÚS 27/2010). Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov (II. ÚS 193/2010). Do právomoci ústavného súdu v konaní podľa čl. 127 ústavy však patrí kontrola zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Skutkové a právne

závery súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, III. ÚS 271/05, III. ÚS 153/07).

Ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, v rámci ktorej už vyslovil, že kompetencie ústavného súdu nenahrádzajú postupy a rozhodnutia všeobecných súdov a zásadne sa nepoužívajú na skúmanie namietanej vecnej nesprávnosti, pretože ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom. Kritériom na rozhodovanie ústavného súdu musí byť najmä intenzita, akou malo byť zasiahnuté do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou zaručených základných práv a slobôd, a v spojitosti s tým zistenie, že v okolnostiach daného prípadu ide o zásah, ktorý zjavne viedol k porušeniu, resp. odopretiu základných práv alebo slobôd (IV. ÚS 238/07).

Ústavou zaručené základné právo na súdnu ochranu vyplývajúce z čl. 46 ods. 1 ústavy neznamená právo na úspech v konaní pred všeobecným súdom a nemožno ho účelovo chápať tak, že jeho naplnením je len víťazstvo v takomto spore (II. ÚS 21/02, IV. ÚS 277/05).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd na účely posúdenia opodstatnenosti sťažnosti preskúmal namietané uznesenie krajského súdu, ako aj postup, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a nezistil, že interpretácia a aplikácia príslušných právnych noriem krajským súdom by mohla zakladať dôvod na zásah ústavného súdu do namietaného uznesenia v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy. Naopak, podľa názoru ústavného súdu krajský súd odôvodnil svoje právne závery ústavne akceptovateľným spôsobom, t. j. tak, ako to vyplýva z požiadaviek základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd považuje napadnuté uznesenie krajského súdu za ústavne akceptovateľné, ktoré nie je v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy výkonu

rozhodnutia o úprave styku s maloletými deťmi, a spôsob, akým krajský súd v tejto veci rozhodol, nemožno považovať ani za arbitrárny alebo zjavne neodôvodnený a ako taký odporujúci základným právam zaručeným v čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, resp. právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Pretože z pohľadu posudzovanej veci krajský súd vo vzťahu k účastníkom konania dodržal podľa názoru ústavného súdu pravidlá spravodlivého procesu, jeho postup nesignalizuje ani možnú kolíziu so základným právom podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

K tvrdeniu sťažovateľov, že okresný súd postupoval v rozpore s § 14 vyhlášky č. 474/2012 Z. z., keď nezaznamenal priebeh odňatia detí pomocou technických zariadení a prostriedkov určených na zaznamenávanie zvuku a obrazu, je potrebné uviesť, že tieto skutočnosti mali byť obsahom odvolania proti uzneseniu okresného súdu. Pokiaľ sťažovatelia tieto skutočnosti v odvolaní proti uzneseniu okresného súdu neuviedli, nemôžu byť predmetom preskúmavania zo strany ústavného súdu vzhľadom na už citovaný princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

b) K namietanému porušeniu čl. 141 ústavy

Sťažovatelia tiež žiadali, aby ústavný súd vyslovil, že napadnutým postupom a uznesením krajského súdu bol porušený čl. 141 ústavy.

Podľa čl. 141 ústavy v Slovenskej republike vykonávajú súdnictvo nezávislé a nestranné súdy (odsek 1). Súdnicstvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov (odsek 2). Článok 141 ústavy neupravuje žiadne konkrétne základné práva, resp. iné individuálne práva, o porušení ktorých ústavný súd rozhoduje v konaní o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľov pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre zjavnú neopodstatnenosť.

c) K namietanému porušeniu práv sťažovateľa 2 a sťažovateľky 3 podľa čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa

Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Podľa čl. 3 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

Podľa čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

Podľa čl. 12 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Podľa čl. 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie ani nezákonným útokom na svoju česť a povesť.

Podľa čl. 16 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa dieťa má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

V súvislosti s namietaným porušením označených práv ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07, I. ÚS 150/09), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a práv hmotného charakteru (ku ktorým patria aj práva vyplývajúce z čl. 3 ods. 1 a 2, čl. 12 ods. 1 a 2 a čl. 16 Dohovoru o právach dieťaťa, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprocenčné princípy zaručené v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Vzhľadom na to, že ústavný súd nezistil porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a ani čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemohlo dôjsť ani k porušeniu už uvedených práv sťažovateľa 2 a sťažovateľky 3 zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa.

Je potrebné uviesť, že názor maloletých sťažovateľov a ich záujem mal primárne skúmať súd, ktorý rozhoduje o exekučnom titule, a nie súd, ktorý rozhoduje iba o výkone už vykonateľného rozhodnutia. Ak názor a záujem detí nebol súdom zisťovaný, je potrebné, aby tieto okolnosti namietala sťažovateľka 1 v konaní, v ktorom bol exekučný titul vydaný. Pokiaľ príslušný súd názor maloletých detí nezistí a neprihliadne na ich záujem, v takomto prípade by bolo možné uvažovať o prípadnom porušení práv sťažovateľa 2 a sťažovateľky 3 zaručených Dohovorom o právach dieťaťa.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné sťažnosť aj v tejto časti odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

V závere považuje ústavný súd za potrebné zdôrazniť, že na základe uznesenia okresného súdu mali byť deti odňaté sťažovateľke a odovzdané otcovi iba 28. marca 2012 o 16.00 h. K realizácii samotného odňatia detí sťažovateľke a ich odovzdaniu otcovi reálne nedošlo, a to z dôvodu, že samotný okresný súd cestou vyššej súdnej úradníčky od výkonu rozhodnutia upustil. Uznesenia okresného súdu a krajského súdu tak nemali reálny dosah na základné práva sťažovateľov, ktorých porušenie v sťažnosti namietali.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľov uplatnenými v petite sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2012